

Verslag

World recreational fishing conference

Campinas, Brazilië, 1-4 september 2014

Statuspagina

Titel	Verslag World Recreational Fishing Conference; Campinas Brazilië, 1-4 september 2014.
Samenstelling	Sportvisserij Nederland Postbus 162 3720 AD Bilthoven www.sportvisserijnederland.nl
Auteur	Roland van Aalderen en Toine Aarts
E-mail	info@sportvisserijnederland.nl
Aantal pagina's	62
Trefwoorden	WRFC, economie, sportvissen, economische impact
Versie	Definitief
Datum	Januari 2015

Bibliografische referentie:

Aalderen, R.A.A. van & T.W.P.M. Aarts, 2015. Verslag World Recreational Fishing Conference; Campinas Brazilië, september 2014. Sportvisserij Nederland, Bilthoven.

© **Sportvisserij Nederland (Bilthoven)**

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de copyright-houder.

Leijenseweg 115
Postbus 162
3720 AD Bilthoven
Telefoonnr.: 030-6058400
Faxnr.: 030-6039874

Samenvatting

Het zevende WRFC werd van 1 tot en met 4 september gehouden in Campinas Brazilië. Onderzoekers en beleidsmakers van over de hele wereld waren aanwezig om kennis uit te wisselen. Tijdens het WRFC zijn drie presentaties gehouden door medewerkers van Sportvisserij Nederland (over organisatie sportvisserij in Nederland, VISpas en sportvisserijonderzoek). De meest interessante presentaties van anderen zijn samengevat in dit rapport.

Voor de Nederlandse situatie verdient het aanbeveling om na te gaan of de volgende zaken opgepakt kunnen worden:

- De rol van de overheid bij het beheer en het faciliteren van de sportvisserij is in veel landen veel groter dan in Nederland, zowel financieel als personeel. Dat roept de vraag op of wij landelijk niet meer moeten vragen van de overheid, vooral ook vanwege de economische omvang van de sportvisserij.
  - De ecosysteembenadering wordt in het visstandbeheer steeds vaker toegepast, in Canada bijvoorbeeld zeer uitgebreid. Dit biedt kansen voor de sportvisserij. Nagaan of hier een proef mee gedaan kan worden in samenwerking met een universiteit en regionale overheid.
  - De FAO-handleiding voor beheer sportvisserij vertalen in het Nederlands en uitdragen.
  - Maatschappelijk draagvlak is belangrijk bij beheermaatregelen. Het betrekken van sportvissers bij onderzoek wordt daarom in verschillende landen toegepast. In Nederland doen we dit al (shark-atag), maar het kan wellicht vaker worden toegepast.
  - Doe aan kadervorming via opleidingsprogramma's. Australië leidt via een speciaal programma jongeren op tot toekomstige leiders in visstandbeheer.
  - Beleid overheid zou gericht moeten zijn op het maximaliseren van opbrengsten (sociaal en economisch) van hulpbronnen. Ga als sportvisserij hierover de discussie aan met de overheid (rijk en provincie) en zorg dat je van te voren weet hoe groot je economische en sociale impact op regionaal niveau is. De FAO-handleiding voor impact berekening zou als proef kunnen worden toegepast voor een regio.
  - Een goedkoop en effectief alternatief voor handhaving is de 'Social Norm Approach' zoals die in Zuid-Afrika is toegepast.
  - Onderzoek naar Catch & Release kunnen we in Nederland ook opzetten met als aandachtsoort snoekbaars. Verder kunnen we leren van onderzoek naar kabeljauw en paling en kunnen we Reflexbeoordelingen (RAMP-methode) promoten ten behoeve van het terugzetten van gevangen vis.
-

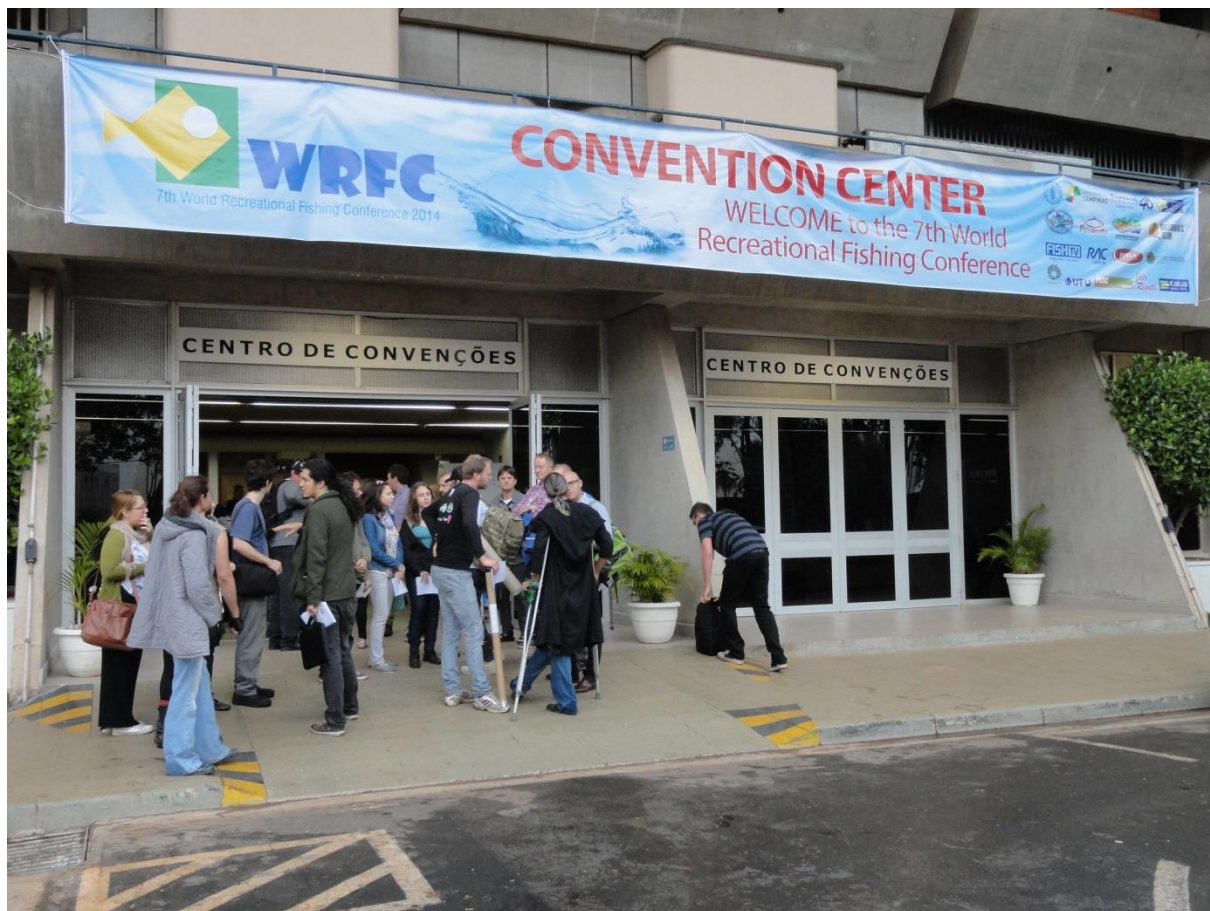

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1 Inleiding.....	7
2 Verslag presentaties.....	8
2.1 Innovaties in visstand- en visserijbeheer	8
2.1.1 Keynote speech maandag: Verbeterd beheer van een regionale sportvisserij; <i>Nigel Lester</i>	8
2.1.2 Sportvisserij in ontwikkelingslanden; identificatie van kennisleemten en beheerprioriteiten. <i>Bower et al. (56)</i>	9
2.1.3 Effecten van het uitzetten van jonge snoek, <i>Hühn (33)</i>	9
2.1.4 Duurzame visuitzet; <i>Riepe (26)</i>	10
2.1.5 Betrokkenheid sportvissers bepalend voor het sportvisserijbeheer; <i>Rioux (78)</i>	10
2.1.6 Samenwerking met harpoenvissers om het effect van klimaatverandering in beeld te brengen en ontwikkeling van aanpassingsmogelijkheden voor de vissers; <i>Sutton et al. (91)</i>	10
2.1.7 Opleiden van mensen om kenniscapaciteit over sportvissen te vergroten; <i>Gillet et al. (107)</i>	11
2.1.8 Toelichting op FAO-richtlijnen sportvisserij; <i>Arlinghaus (82)</i>	11
2.1.9 Samenwerking tussen overheid en sportvisserij in Australië; <i>Pagano (42)</i>	11
2.1.10 IGFA Catchlog: een app/website voor bijhouden vangsten; <i>Schratwieser (86)</i>	11
2.1.11 Maatschappelijk draagvlak winnen voor het beheer in data-arme visserijen. <i>Harrison (45)</i>	12
2.1.12 Betrekken van sportvissers bij een Haaien beschermingsprogramma. <i>Cuevas (67)</i>	12
2.2 Sportvisserij onderzoek	12
2.2.1 Nieuwe methode om sportvisserij-onttrekking te berekenen met geografische data; <i>Diaz-Gil (79)</i>	12
2.2.2 Schatting van het aantal sportvissers op een specifiek water; <i>Pope (10)</i>	13
2.2.3 Sportvisserijonderzoek Australië; <i>Ryan (40)</i>	13
2.2.4 Opties voor diverse vergunningen bekeken, kijkend naar de toekomst British Columbia+ <i>Clarke _ Bailey (12)</i>	13
2.2.5 Ruimtelijk beheer van sportvisserij, succes gemeten met tevredenheidsonderzoek. <i>Burns (47)</i>	13
2.3 Sociaal economische thema's (incl. onderzoek).....	13
2.3.1 Inleiding forumdiscussie maandag: Gebruik van economische wetenschap binnen de sportvisserij; <i>Brad Gentner (www.gentnergroupp.com)</i>	14
2.3.2 Inleiding forumdiscussie maandag: Sportvisserij op zoet water in BC (Canada); <i>Rashid Sumaila</i>	14
2.3.3 Paneldiscussie en conclusies (maandag)	15
2.3.4 De lokale gemeenschap betrekken bij sportvissen als duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden; <i>Kahn (28)</i>	15

2.3.5	Effectief managen van tevredenheid sportvissers vergt inzicht in vissoorten en sportvissers; <i>Beardmore et al. (39)</i>	16
2.3.6	Het meten van economische bijdrage van recreatieve visserij in een ontwikkelend land, Panama; <i>Southwick et al. (03)</i>	16
2.3.7	Onderzoek naar zeevissen en de economische waarde daarvan in Engeland, <i>Hyder (63)</i>	16
2.3.8	De <i>sociale norm benadering</i> als middel om de 'selffulfilling prophecy' dat sportvissers zich toch niet aan de regels houden tegen te gaan. Potts (115).....	17
2.3.9	FAO-handleiding voor beoordelen economische impact sportvisserij. Southwick.	18
2.4	Catch & Release.....	18
2.4.1	Catch & release van Giant Travelly; kan een snelle beoordeling met stakeholders inzicht geven in beschermingsvraagstukken? <i>Danylchuck (55)</i>	18
2.4.2	Risico's op predatie en verminderde alertheid van teruggezette vis; <i>Brownscombe (60)</i>	18
2.4.3	Selectie op dapperheid van karper door sportvisserij; <i>Klefoth (34)</i> ..	18
2.4.4	Effect van haakmaat op overleving na terugzetten van aal; <i>Weltersbach (71)</i>	19
2.4.5	Barotrauma en herstel bij Kabeljauw na snelle decompressie <i>Ferter et al. (23)</i>	19
3	FAO Workshop.....	21
3.1	Conclusies WRFC	21
3.2	Aanbevelingen van het WRFC	22

Entree van het WRFC op de campus van de Universiteit van Campinas, Brazilië

1 Inleiding

Het WRFC wordt om de drie jaar gehouden in het organiserende land. Het International Advisory Committee wijst het WRFC toe aan één van de geïnteresseerde landen.

Het thema voor het zevende WRFC was 'Verandering, transformatie en aanpassing in de sportvisserij'. In een veranderende omgeving is aanpassing aan ecologische, technische, sociale, economische en beleidsverandering onvermijdelijk. Het WRFC was gericht op de veranderingen en aanpassingen in de sportvisserij, met speciale aandacht voor de sportvisserij in ontwikkelingslanden. De drie speerpunten van het congres:

1. Sociale en milieuveranderingen en de impact daarvan op de sportvisserij
2. Transformatie en maximalisatie van sociale en economische waarde van de sportvisserij
3. De omgang van de sportvisser met de impact van de veranderingen.

2 Verslag presentaties

De verslagen van de meest interessante presentaties staan hieronder per thema weergegeven. De getallen tussen haakjes in de paragraaf titel verwijzen naar de Engelstalige samenvatting (abstract) in het programmaboek (Da Silva et.al., 2014).

2.1 Innovaties in visstand- en visserijbeheer

- *Maatschappelijk draagvlak is belangrijk bij visstandbeheer. Voor een effectief beheer (bijv. minimummaten) moeten sportvissers overtuigd zijn van het nut van beheermaatregelen. Dit kan door ze te betrekken bij onderzoek en beheer, daar zijn verschillende leuke voorbeelden van (Duitsland, Australië; par 2.1.4 / 2.1.5 / 2.1.9 / 2.1.11 / 2.1.6).*
- *Ecosysteembenadering maakt het visstandbeheer completer en duurzamer (par 2.1.1/ 2.1.8).*
- *Uitzet van snoek is niet zinvol tenzij er geen natuurlijke reproductie is (2.1.3).*
- *De overheid heeft in diverse landen een actieve en regulerende rol in sportvisserijbeheer (2.1.1/ 2.1.2/2.1.5 / 2.1.9).*
- *Opleiden van visstandbeheerders en leiders sportvisserij (2.1.4 / 2.1.7).*
- *App's zoals MijnVismaat gebruiken voor sportvisserijbeheer (2.1.10).*

2.1.1 Verbeterd beheer van een regionale sportvisserij; **Nigel Lester (keynote)**

Ontario (Canada) is een zeer waterrijke provincie. De binnenvisserij brengt in totaal 1,75 miljard dollar op, hiervan komt 1,70 miljard dollar voor rekening van de sportvisserij (1,3 miljoen sportvissers). Beroepsvisserij, aquacultuur en aasvoorziening leveren samen 47 miljoen op.

Tijdens de opkomst van het sportvissen in de jaren 1900-1950 leek de visstand onuitputtelijk. In de jaren 1950-1970 maakte de sportvisserij een zeer snelle groei door. In reactie op deze groei ontstonden er in de periode 1970-2000 veel regelingen op lokaal niveau (per waterlichaam). Sinds 2000 is men hierop aan het terugkomen door niet op lokaal niveau, maar per regio (zone) beheer te voeren. Tips daarbij zijn:

- Beheer op grote schaal en op de lange termijn.
- Monitoring van de visstand en niet van het hele watermilieu.
- Evalueer het beheer naar aanleiding van veranderingen in de visstand en niet n.a.v. milieuverandering.
- Meet succes van het beheer af op brede schaal (regionaal niveau).

Stel per regio doelen vast in overleg met alle betrokkenen zodat het publiek betrokken raakt en stel per regio een Adviesraad in. Monitor zowel

de visstand als de sportvisserij en maak beheerplannen (ministerie en adviesraad) met een 5 jarige cyclus.

Monitoring van sportvisserij (RecFish) door middel van post enquête (2% van alle vissers, respons 40%, iedere vijf jaar) waarbij gevraagd wordt naar uitgaven, **meningen, voorkeur voor vissoorten** en vangsten. Data worden ook geografisch geïdentificeerd, met o.a. visserijintensiteit in hengeluur/ha.

Monitoring draagkracht voor onttrekking wordt berekend met behulp van natuurlijke sterfte (M), visserijsterfte (F) en draagkracht (B). Dit is echter voor alle wateren afzonderlijk niet te bepalen, daarom gebeurt dat ook op basis van milieufactoren (diepte, doorzicht, zuurstof, licht, nutriënten en samenstelling visstand).

Tijdens de vijfjarige cyclus worden 700 meren (6% van alle meren > 50 ha) bemonsterd, waarbij er iedere cyclus 200 nieuwe meren worden bemonsterd. Bemonsterde parameters (ecosysteem benadering):

- Habitat: diepte, temperatuur, zuurstof, helderheid, chemische samenstelling.
- Visstand: zoöplankton en kleine vis
- Soorten die geogst worden: abundantie, lengtesamenstelling, leeftijd, verontreinigingen.
- Sportvisserij: sportvisserijgebruik

Voor evaluatie wordt gekeken naar het aandeel meren waar F groter is dan M, dit als indicatie voor visserijintensiteit. Daarnaast speelt ook klimaatverandering een rol, iets wat in Ontario duidelijk waarneembaar is (toename daggraden).

Voor Ontario wordt de Ecosysteembenadering toegepast, als meest complete vorm van visstandbeheer...

2.1.2 Sportvisserij in ontwikkelingslanden; identificatie van kennisleemten en beheerprioriteiten. *Bower et al.(56)*

Onderzoek onder visstandbeheerders in 132 landen via een online-enquête (respons van 64). Grootste deel werkzaam als onderzoeker of manager. Uitkomst was dat sportvisserij offshore vooral bestaat uit buitenlandse toeristen, kustvisserij half om half toerist en inwoners en binnenvisserij vooral door lokale mensen wordt gevormd.

47% geeft aan dat sportvisserij momenteel niet wordt gemanaged. In de overige landen wordt het voornamelijk gemanaged door de nationale overheid (73%) en in 16% door sportvisserijorganisaties.

2.1.3 Effecten van het uitzetten van jonge snoek, *Hühn (33)*

In dit onderzoek zijn drie situaties vergeleken: uitzet van jonge snoek in een situatie zonder snoek, uitzet in een situatie met natuurlijke reproductie van snoek en natuurlijke reproductie zonder uitzet. Onderzoek gedaan op visvijvers met hulp van hengelsportvrijwilligers.

Bij uitzet van grote 0-plus snoek (15 cm) in een situatie met natuurlijke

reproductie zijn geen effecten waarneembaar, dit is onafhankelijk van habitatkwaliteit. Wel namen uitgezette snoeken gedeeltelijk de plaats in van natuurlijk snoekbroed, wat kan zorgen voor genetische vervuiling. Uitzet van snoek is dus niet zinvol, tenzij er geen natuurlijke reproductie is. Beheer van snoekpopulaties kan beter plaatsvinden door het instellen van een meeneemlimiet en/of beperking visserijdruk.

D. Hühn et al., 2014. Natural recruitment, density-dependent juvenile survival, and the potential for additive effects of stock enhancement: an experimental evaluation of stocking northern pike (Esox lucius) fry. Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences.

2.1.4 Duurzame visuitzet; Riepe (26)

Een vijfjarig project in samenwerking met hengelsportverenigingen gericht om redenen voor visuitzet en effecten visuitzet duidelijk te krijgen (Duitsland). Veel inzet op communicatie richting HSV-en: in totaal 56 workshops, participatie van HSV-en bij uitvoering onderzoek en 5000 logboeken verzameld.

Verder een enquête onder 2.000 van 10.000 HSV-en. Reden waarom HSV-en vis uitzetten is om vangst te vergroten en vanwege sociale druk vanuit de leden.

Aan sportvissers is gevraagd aan te geven bij welke scenario's ze zouden gaan vissen. Uitkomst: men wil hoge vangst en grote vis. Ze willen uitzettingen omdat ze denken dat dat daaraan bijdraagt.

Door seminars/workshops ontstond er geen verandering in de houding van HSV-en, wel verandering in houding bij de groep die meehielp aan het onderzoek.

2.1.5 Betrokkenheid sportvissers bepalend voor het sportvisserijbeheer; Rioux (78)

Nieuwe aanpak beheer zeevisserij (sport) in Amerika door overheid (NOAA), vanwege onvrede en wantrouwen over onderzoeksresultaten bij sportvissers. Er was een kloof ontstaan tussen onderzoekers/overheid en sportvissers.

Leiders sportvisserijgemeenschap en onderzoekers binnen het werkveld uitgenodigd voor een sportvisserijtop. Via rondetafelgesprekken en enquêtes zijn relevante thema's geïdentificeerd. Via stemrondes is daarin een prioritering aangebracht. Dit heeft geleid tot een nationaal beleidsplan sportvisserij. Via een website konden individuele sportvissers reageren op dit beleidsplan. Dit plan kan nu rekenen op veel draagvlak omdat sportvisserijgemeenschap intensief betrokken is bij het opstellen daarvan.

2.1.6 Samenwerking met harpoenvissers om het effect van klimaatverandering in beeld te brengen; Sutton et al. (91)

Harpoenvissers konden visskeletten (na fileren) opsturen per post waarmee leeftijd en lengte van soorten werden vastgesteld. Zo is bepaald dat bepaalde populaties veel noordelijker voorkomen dan eerst door de toegenomen watertemperatuur. Een mooi voorbeeld van hoe hobbyisten een bijdrage kunnen leveren aan waardevol onderzoek.

2.1.7 Opleidingsprogramma Australië; kenniscapaciteit sportvisserij vergroten; *Gillet et al. (107)*

In West Australië is een programma opgezet om in stappen mensen (leeftijd 17-30 jaar) op te leiden voor de sportvisserij in met name belangenbehartiging, vertegenwoordiging en communicatie omdat steeds minder mensen, meer moeten doen in de sportvisserij. In 3 stappen worden mensen opgeleid waarbij naarmate het niveau stijgt het aantal deelnemers afneemt (1ste jaar 45, 2de jaar 8, 3de jaar 3 of 4). In 3 jaar worden zo de nieuwe leiders in de sportvisserij opgeleid en gevormd. Om zo op de langere termijn over de juiste mensen voor de sportvisserij te kunnen beschikken.

2.1.8 Toelichting op FAO-richtlijnen sportvisserij; *Arlinghaus (82)*

Richtlijnen hebben geen status, en zijn bedoeld om op nationaal niveau regelgeving te ontwikkelen. Essentie staat in hoofdstuk 5-7.

Normatief kader is het zogenaamde 'aquatic stewardship', sportvissen moet het ecosysteem respecteren. Het beheer moet gericht zijn op drie componenten: ecosysteem, visstand en visser. Als uit monitoring blijkt dat de doelen voor één van deze drie thema's niet gehaald worden, moet het beheer worden bijgesteld.

Oproep aan alle landen om de samenvatting van de richtlijnen (annex) te vertalen in eigen taal. Dit verzoek ook gekregen van Raymon van Anrooy (FAO).

2.1.9 Samenwerking tussen overheid en sportvisserij in Australië; *Pagano (42)*

In Western Australia wonen 740.000 sportvissers (30% bevolking) die een economische waarde vertegenwoordigen van 600 miljoen Australische dollars (AUD). Er is een jaarlijks budget van 19 miljoen AUD beschikbaar voor beheer sportvisserij, dit bedrag komt tot stand via een bijdrage van de overheid (13 miljoen) en verkoop vergunningen (6 miljoen). Van de opbrengst van de vergunningen gaat 20% (1,2 miljoen) naar het *Recreational Fishing Initiatives Fund*. Het fonds valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van visserij, maar via een overeenkomst beheert de sportvisserijorganisatie (Recfishwest) dit fonds. Lokale en regionale sportvisserijorganisaties kunnen zelf projecten aandragen, via een deskundigenpanel worden subsidies toegewezen. Voorbeeld projecten zijn: kunstmatige riffen, visuitzet, monitoring visstand via wedstrijdvisserij, opleiden toekomstige leiders (zie paragraaf 2.1.7). Volgens de presentator kan dergelijk fonds bijdragen aan een goede verbinding tussen overheid en sportvisserij en draagt het bij aan een beter beheer.

2.1.10 Vangstregistratie in Amerika, IGFA Catchlog (app/website); *Schratwieser (86)*

De app is ontwikkeld om vangstdata voor visserijbeheer te verzamelen en tegelijkertijd moet het een leuke tool voor sportvissers zijn. Het lijkt op Mijn Vismaat, maar bijzonder is dat de app a.d.h.v. foto's gevangen vis kan determineren.

Streven van de bouwers is om een wereldwijd gebruikte tool te worden waar zowel beheerders als sportvissers vertrouwen in hebben.

2.1.11 Maatschappelijk draagvlak winnen voor het beheer in data-arme visserijen. Harrison (45)

Bij het beheer van sportvisserij is draagvlak noodzakelijk. Via een brede maatschappelijke consultatie is geprobeerd dit te bereiken. Het gaat om "managing people, not fish", bijvoorbeeld door te onderzoeken op welke maatschappelijke steun je kunt rekenen bij beheermaatregelen. Het is belangrijk dat de individuele sportvissers de logica van beheermaatregelen zien, dat ze betrokken worden bij het beheer en het benodigde onderzoek en dat ze zich verantwoordelijk gaan voelen voor de visstand.

Een leuk voorbeeld van betrokkenheid van het grote publiek is het project "send us your skeletons". Via dit project zijn 10.000 resten van gefileerde vis gedoneerd door circa 1.000 sportvissers. Onderzoek aan deze restanten is gebruikt voor beoordeling van betreffende visbestanden.

2.1.12 Sportvissers betrekken bij een Haaien beschermingsprogramma. Cuevas (67)

In Argentinië worden sportvissers en charters ingezet om mee te werken aan een merk- en terugvangstproject om zo haaien te beschermen. Er zijn bruikbare notitieboekjes gemaakt voor het merken en het herkennen van haaien. Door sportvissers te betrekken wordt het imago van de sportvisser verbeterd en ontstaat draagvlak bij sportvissers voor de bescherming van haaien.

2.2 Sportvisserij onderzoek

- *Veel landen doen regionaal onderzoek naar het sportvisserijgebruik, verschillende methoden worden toegepast. Resultaten worden vaak gebruikt voor visserijbeheer (quota etc.)*
- *Typering van sportvissers op basis van aantal jaren ervaring (2.2.1)*
- *Door te vragen of men eerder geïnterviewd is kan men schatting maken van totaal aantal unieke bezoekers (2.2.2)*
- *Tellingen bij trailerhellingen aangevuld met inzet camera's met bewegingssensoren om op afstand te monitoren.(2.2.3)*
- *Tevredenheidsonderzoek onder sportvissers om effectiviteit van het beheer te evalueren (2.2.5).*

2.2.1 Nieuwe methode om sportvisserij-onttrekking te berekenen met geografische data; Diaz-Gil (79)

Sportvisserij op squid in Palma Bay (Spanje) is inzichtelijk gemaakt door een roving survey vanuit een boot (62 tellingen over 2 jaar). De onttrekking is betrouwbaarder door de schatting te baseren op de ruimtelijke variatie (172 km-hokken) en op verschillen in ervaring van sportvissers (3 klassen). Er is ook gebruik gemaakt van accespoint survey in havens om de dagvangst te kunnen schatten.

2.2.2 Schatting van het aantal sportvissers op een specifiek water; Pope (10)

Vraag in dit onderzoek is hoe te komen tot schattingen van het aantal sportvissers op een bepaald water. In Roving surveys werd gevraagd of men eerder geïnterviewd is. Daarmee is te bepalen hoeveel unieke sportvissers er vissen.

2.2.3 Sportvisserijonderzoek Australië; Ryan (40)

Betrouwbare gegevens sportvisserij noodzakelijk voor verdeling quota zeevisserij. Onderzoek was gericht op bootvisserij, methoden: gebruik **wildcamera's bij trailerhellingen** (tellen); jaarlijks tellingen bij trailerhellingen en aanvullend telefonische enquêtes. Allocatie van het quotum wordt gedaan door onafhankelijk panel/adviescommissie.

2.2.4 Opties voor diverse vergunningen bekeken, kijkend naar de toekomst British Columbia. Clarke _ Bailey (12)

In Canada werd gezocht naar extra mogelijkheden om met vergunningen aan te sluiten bij behoeften om zo meer geld te genereren. Doel: participatie met 30% vergroten. Diverse vergunningen werden uitgetoetst: familie vergunning, echtgenote vergunning, levenslange vergunning, kadovergunning en een combi met jachtvergunning. Het doel bleek onrealistisch.

2.2.5 Ruimtelijk beheer van sportvisserij, succes gemeten met tevredenheidsonderzoek. Burns (47)

Op de Amerikaanse North Umpqua rivier zijn sportvissers en recreatievaart ruimtelijke gescheiden via zonering. Via een groot onderzoek over een periode van 3 jaar (2009-2011) zijn ruim 2586 recreanten geïnterviewd. Er is gevraagd naar de reden van het bezoek, de beleving en tevredenheid.

Uitkomst was dat men zeer tevreden is over de trips en dat men het rustig vindt. Reden hiervoor is dat de rivier unieke kwaliteiten heeft. Ruimtelijke scheiding van recreatievaart en visserij is belangrijk om conflicten te vermijden.

2.3 Sociaal economische thema's (incl. onderzoek)

- *Informatie over economische impact sportvisserij is noodzakelijk voor goede belangenbehartiging en om ingang te krijgen bij overheden (2.3.1 / 2.3.6 / 2.3.9)*
- *Beleid overheid zou gericht moeten zijn op maximaliseren van de maatschappelijke waarde van de visstand als hulpbron (2.3.1)*
- *Social Norm Approach als alternatieve en goedkope methode voor vergroten naleving regels (2.3.8)*
- *Fao-handleiding voor berekenen economische impact sportvisserij*

(2.3.9)

2.3.1 Inleiding forumdiscussie maandag: Gebruik van economische wetenschap binnen de sportvisserij; Brad Gentner (www.gentnergroupp.com)

Gentner schetst een schema waarin dataverzameling, normatieve modellen en regelgeving & beleid een trits vormen. De vraag is waar je je bevindt in het schema. Waarom verzamel je data? Kijk niet alleen naar het economische belang, maar ook naar het normatieve kader. Voorbeeld: een orkaan geeft veel werkgelegenheid en puur economisch is het een gunstig verschijnsel, maar normatief is het verschrikkelijk...

Het begint altijd met het verzamelen van data over omvang, waarde en over gedrag... Probeer als sportvisserij vervolgens een plaats te krijgen aan de beleidstafel en dring aan op het gebruik van economische cijfers bij het maken van beleid. Zorg dat er een beslismodel is. Economische impact van sportvisserij is veel hoger dan sec de uitgaven.

Het normatieve kader begint met de vraag of de maatschappij beter of slechter af is met sportvisserij? Zorg vooraf voor een duidelijke missie en doel, wat wil je bereiken met de discussie?

Dan is er een verschil tussen economische waarde (gebruik om beslissingen te nemen; wat levert de hulpbron op?) en economische impact (wat is het belang/voetafdruk in maatschappij? ; hoe groot is de geldstroom door de maatschappij?; wie wint en wie verliest door de beleidskeuzes?).

Het beleid zou gericht moeten zijn op het maximaliseren van de waarde van de hulpbron, dat vergt wel inzicht in alle opbrengsten en kosten. En bij het bepalen van de ecologische waarden speelt altijd de menselijke invloed een rol... Om de waarde te maximaliseren is inzicht nodig in de lengte van de jaarklassen visbestanden; recreatieve waarde; schatting van de economische impact; en gegevens over vangst en inspanning.

Helaas zijn de beleidsmakers vaak gevangen in politieke processen en is er daardoor weinig ruimte voor verandering. Wat helpt is om het proces te formaliseren: zorg voor een transparant beslismodel gebaseerd op economische data en afspraken hoe met data om te gaan (data over vistrips, probeer trips te loggen!). De nieuwe **FAO Handleiding voor economische impact beoordeling** is hierbij een goede tool.

2.3.2 Inleiding forumdiscussie maandag: Sportvisserij op zoet water in BC (Canada); Rashid Sumaila

In ontwikkelingslanden groeit de sportvisserij heel hard, in ontwikkelde landen is sportvisserij stabiel. Economische impact op verschillende niveaus: directe uitgaven, indirecte uitgaven, afgeleide inkomsten (aantal banen, belastingen etc.).

Economisch belang van de sportvisserij is in BC 1,7 miljard t.o.v. 220 miljard BNP. De economische groei van het sportvissen is groter dan de

groei in vistrips. Iedere dollar besteed aan visuitzet levert 24 dollar op!

In 2010 was de economische impact:

- Directe opbrengst: \$ 546 miljoen
- Indirecte opbrengst \$ 946 miljoen
- 5.000 fulltime banen
- \$ 144 miljoen belastingopbrengsten

Sinds 1980 groeit de beroepsvisserij op zee wereldwijd gemiddeld 0,08% per jaar, de mariene recreatieve activiteiten (hengelsport, walvissenkijken etc.) groeit gemiddeld 13% per jaar.

Mensen sportvissen met verschillende drijfveren, beroepsvisseren hebben over het algemeen maar één drijfveer: geld verdienen.

2.3.3 Paneldiscussie en conclusies (maandag)

Vraag: als het geld niet aan sportvissen wordt uitgegeven dan wel aan een andere kostenpost, waarom is economische impact berekening zo belangrijk?

Antw:

- Overheid moet streven naar maximalisatie van de opbrengst van natuurlijke hulpbronnen
- Pas scenario-analyses toe
- Streef naar informatie over de netto opbrengst (het input-output model kan hierbij helpen)
- Zie ook EIFAC Occasional paper no 6, 2010

Vraag: Hoe economische impact te bepalen bij gemengde visserij (sport/beroep)?

Antw:

- Vergelijk altijd dezelfde waarden
- De echt belangrijke keuzes moeten gemaakt worden door de gemeenschap, gaat men voor recreatieve inkomsten of beroepsmatige?
- Economische waarde vertelt niet alles! Het is geen normatieve waarde! Je kunt niet stellen: "wij zijn groter, dus hebben we meer rechten".
- Conflicten ontstaan wanneer verschillende partijen belang hebben bij dezelfde hulpbron. In een beslismodel mag iedereen zijn wensen en behoeften inbrengen, vervolgens zoeken naar gemeenschappelijke belangen.
- Compensatie van beroep kan door geld te geven, hoe doe je dat bij sport? Bijv. via inrichting, allocatie. Je kunt ook de georganiseerde hengelsport vragen hoe men gecompenseerd wil worden.

2.3.4 De lokale gemeenschap betrekken bij sportvissen als duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden; Kahn (28)

In het plaatsje Barcelos ligt midden in de ongerepte Amazone.

Sportvisserijtoerisme vindt hier plaats door rijke buitenlanders die overnachten in hotelboten van niet lokale exploitanten. De natuurlijke

hulpbron (visstand) wordt dus door buitenstaanders geëxploiteerd, zonder dat de lokale gemeenschap hiervan profiteert. Vanuit het oogpunt van sociale rechtvaardigheid is het wenselijk hier verandering in te brengen door van de buitenlanders een vrijwillige financiële bijdrage te vragen en om daarnaast als gemeenschap te richten op de ontwikkeling van het sportvissen voor de buitenlandse middenklasse, waarbij het sportvissen onderdeel is van een breder ecotoerisme. Dus geen concurrentie, maar aanboren van een nieuwe doelgroep, die gaat vissen (catch&release) op tot nu toe onbeviste wateren.

2.3.5 Effectief managen van tevredenheid sportvissers vergt inzicht in vissoorten en sportvissers; Beardmore et al.(39)

Interessant onderzoek (logboek en telefoon enquête) naar drijfveren van sportvissers en hoe dat de tevredenheid beïnvloedt. Over het algemeen geldt dat hoe meer vis en hoe groter de vis de tevredenheid toeneemt. Het hangt echter wel af van het fanatisme van de sportvisser. Andere factoren spelen ook een rol. Fanatieke vissers zijn meer tevreden naarmate ze verder reizen i.t.t. weinig fanatieke vissers. Ook bijvangst en een goede toegankelijkheid dragen bij aan tevredenheid.

Voor alle vissers m.u.v. de witvisvissers geldt dat hoe drukker het op de stek is, hoe minder tevreden men is.

Twee artikelen hierover:

Beardmore, B., 2013. The Importance of Understanding Angler Heterogeneity for Managing Recreational Fisheries (dissertatie). Beardmore (in prep). Effectively managing angler satisfaction in recreational fisheries requires understanding of fish species and anglers. Canadian Journal of Fisheries and aquatic sciences

2.3.6 Het meten van economische bijdrage van recreatieve visserij in Panama; Southwick et al. (03)

In Panama is in opdracht van de Billfish Foundation, onderzocht wat een visser ertoe beweegt om naar Panama te gaan om te vissen. De waarde van deze sector is bepaald. Voornaamste drijfveer blijkt de kwaliteit van de vismogelijkheden, het klimaat en de natuur en als derde de prijs. De meeste vissers komen via een aanbeveling van familie of vrienden. Sportvissen brengt voor Panama: \$170.4 miljoen, 9500 banen en \$3.1 miljoen belastinggeld en een groei van het bruto intern product van \$48 miljoen, big business!

2.3.7 Onderzoek naar zeevissen en de economische waarde daarvan in Engeland, Hyder (63)

Reden voor het onderzoek is om sportvissen goed vertegenwoordigd te krijgen in overleggrems en dat er een op feiten gebaseerd beleid komt voor sportvissen. Vier hoofdvragen: hoeveel sportvissers/trips; hoe groot is de vangst/onttrekking; hoe groot zijn de uitgaven door sportvissers?; wat zijn andere waarden van de sportvisserij? Daarvoor vijf onderzoeken: charter boot / huishoudens / privé boten / economische waarde / sociale waarde. Een stuurgroep vanuit de **sportvisserij**, overheid en wetenschap begeleidde het onderzoek.

In overleg met ICES werkgroep sportvisserij is er een methode ontwikkeld. Er zijn 12.000 huishoudens, 11.000 sportvissers en 2.000 strandtrajecten geïnventariseerd. Onderzoek charterboten: van de 399 bekende boten wilden 166 meewerken aan het onderzoek. Er is veel aandacht besteed aan communicatie om zo groot mogelijk draagvlak te creëren: persberichten, stuurgroep, bijeenkomsten met sportvissers, flyers, website.

Een maandelijks vragenlijst aan 2.000 huishoudens als onderdeel van een grotere lifestyle enquête. Resultaat: 884.000 zee sportvissers in Engeland (2,2%). De economische waarde bestaat uit 1,23 miljard pond directe uitgaven wat neerkomt op 10.000 FTE en 358 miljoen pond bruto toegevoegde waarde aan de economie. De totale economische impact (direct, indirect en afgeleide waarde) is 2,10 miljard pond, wat neerkomt op 23.000 FTE en een 978 miljoen pond bruto toegevoegde waarde aan het BBP.

Voor 60% van de sportvissers is het vissen de belangrijkste natuurbeleving en de belangrijkste reden om lokale kustgemeenschappen te bezoeken. Verder neemt 18% deel aan milieubeschermingsactiviteiten (strandopruimacties etc.). Het sportvissen is een belangrijke activiteit voor alle leeftijden met belangrijke voordelen op het gebied van gezondheid en welzijn. Verder ervaart het merendeel van de sportvissers een afname in vangst en lengte van de vis. Als belangrijkste aanleiding om in de toekomst vaker te gaan vissen wordt verbetering van de visstand genoemd.

Totale onttrekking zeebaars ligt tussen 230-440 ton, onttrekking kabeljauw 430-820 ton. Beide voornamelijk vanuit vangst privé boten. Overleving van zeebaars na hengselvangst wordt steeds belangrijker thema vanwege groei sportvisserij.

Roving survey is meest accuraat vergeleken met online enquête.

2.3.8 De sociale norm benadering als middel om de 'selffulfilling prophecy' dat sportvissers zich toch niet aan de regels houden tegen te gaan. Potts (115)

Met de 'social norm approach' wordt onderzoek gedaan naar wat de sociale norm is die wordt nageleefd, hoe mensen zich opstellen ten opzichte van de naleving van regels, en hoe mensen denken dat regels worden nageleefd.

Naleving van regels is belangrijk omdat de groep sportvissers groot is en daardoor een grote impact op bestanden kan hebben en omdat regulering vaak noodzakelijk is om tot duurzame visserij te komen. Traditioneel wordt aangenomen dat de mate van naleving van regels een resultante is van de pakkans en de hoogte van de boete. Naleving kan dan vergroot worden door de pakkans te vergroten of de boetes te verhogen.

Mensen leven regels vaak ook niet na omdat men (onterecht) denkt dat anderen dat ook niet doen. Om naleving te vergroten kan dus deze foute perceptie worden ontkracht door onderzoek en voorlichting (social norm approach). Voorwaarde is dat meer dan de helft van de populatie zich houdt aan de regels, er moet een duidelijk foute perceptie zijn bij een groot deel van de populatie, en de misperceptie moet een overschatting zijn van het foute gedrag. Zuid-Afrikaans onderzoek toonde aan dat de mate van naleving vooral bepaald wordt door het opleidingsniveau en het type mentor van de sportvisser. Men vroeg naar de mate van naleving van goede vrienden, omdat dat waarschijnlijk ook de eigen naleving is.

Communicatie na het onderzoek: "wist u dat 72% van de Zuid-Afrikaanse vissers nooit de meeneemlimiet overschrijdt? Wordt het niet eens tijd dat u zich ook houdt aan de meeneemlimiet zodat u het niet verpest voor de andere sportvissers die zich wel aan de regels houden?"

Conclusie een goedkope en effectieve manier van handhaving...

2.3.9 FAO-handleiding voor beoordelen economische impact sportvisserij. Southwick.

Goede economische informatie over de sportvisserij is noodzakelijk voor breed maatschappelijk draagvlak en ondersteuning vanuit de overheid. De handleiding is ontwikkeld voor ontwikkelingslanden en is een eenvoudige manier om economisch belang in te schatten.

Wellicht goed bruikbaar in Nederland voor schatting van regionale impact sportvisserij.

2.4 Catch & Release

- *Beoordelingssysteem voor mate van herstel bij terug te zetten vis (RAMP-methode; 2.4.1 / 2.4.2)*
- *(Terug)vangbaarheid van karper na uitzet (2.4.3)*
- *Overleving van paling na slikken van de haak (2.4.4)*
- *Grootste deel teruggezette kabeljauw overleeft barotrauma (2.4.5)*

2.4.1 Catch & release van Giant Travelly; kan een snelle beoordeling met stakeholders inzicht geven in beschermingsvraagstukken? Danylchuck (55)

Interessant was dat sportvissers op afgelegen locaties gevraagd is mee te werken aan onderzoek naar effecten van catch & release. Bloedmonsters en mate van reflex-vermindering (RAMP-beoordeling: Reflex Action Mortality Predictors) direct na vangst. Reflex werd beoordeeld met staartgreep (wil vis wegzwemmen?), beoordeling evenwicht (staat de vis recht?) en lichaamsreflexen (?).

2.4.2 Risico's op predatie en verminderde alertheid van teruggezette vis; Brownscombe (60)

Onderzoek naar beoordelingssysteem van terug te zetten vis. RAMP-methode (Reflex Action Mortality Predictors) goed bruikbaar voor sportvissers. Direct teruggezette vis is langer gedesoriënteerd dan herstelde vis. Het verdient dus aanbeveling om vis te laten herstellen voor deze weer terug te zetten, omdat gedesoriënteerde vis gevoeliger is voor predatie.

Reflexen testen via staartgreep (zwemreflex?), draaien van vis (evenwicht?) en head complex?/body complex?/VOR?

2.4.3 Selectie op dapperheid van karper door sportvisserij; Klefoth (34)

Hengelproef op karper in vijvers. Doel was om te bepalen welke factoren het meest doorslaggevend zijn bij de gevoeligheid van karper voor hengelvangst (m.a.w. hoe makkelijk zijn ze te vangen). Gevist in 2 perioden: 7 dagen en 20 dagen. Eerste periode zijn 26 van 96 karpers gevangen, tweede periode zijn 49

van 96 karpers gevangen. Veel karpers gingen de haak mijden na verloop van tijd.

2.4.4 Effect van haakmaat op overleving na terugzetten van aal; *Weltersbach (71)*

Alen zijn vaak lastig te onthaken vanwege het slikken van de haak en worden daarom vaak met geslikte haak teruggezet. Proef met geslikte haken gedaan in laboratorium en proefvijver. Proefvijver mislukte vanwege massale sterfte onder aal (virus).

Met röntgenfoto's werd bepaald waar de haak zich in het lichaam bevond. Uitkomst was dat:

- grote haken (#2) na 90 dagen nog steeds in het lichaam waren en niet onderhevig waren aan corrosie. Sterfte lag op 40%.
- Kleinere haken (#6) na 90 dagen in 35% van de gevallen het lichaam hadden verlaten (vaak binnen de eerste 10 dagen). Sterfte lag tussen 18-35%.
- Geen controlegroep!

Grote haken veroorzaken meer sterfte en worden niet uit het lichaam gewerkt. Maar met kleinere haken wordt weer meer kleine aal gevangen. Palingvissers zouden sneller kunnen aanslaan en wellicht dat circle hooks minder snel geslikt worden.

2.4.5 Barotrauma en herstel bij Kabeljauw na snelle decompressie *Ferter et al. (23)*

In Engeland en Noorwegen wordt 66-70% van de gevangen kabeljauw teruggezet. Er is gekeken naar herstel van kabeljauw gevangen op dieptes tot 90 meter. Van de 309 gevangen vissen gingen er slechts 6 niet naar beneden na de vangst. De vissen die beneden kwamen overleefden allemaal. Gasvorming en andere barotraumaverschijnselen waren na 3 dagen na de vangst verdwenen. Mooie onderzoeksopzet in 3 jaar ontwikkeld. Mogelijk toepasbaar voor snoekbaars in Haringvliet/Hollands Diep. Onderzoeker is bereid tegen lage kosten met ons dit onderzoek te doen.

3 FAO Workshop

3.1 Conclusies WRFC

1. Samenwerking tussen onderzoekers, beheerders, sportvisseren en partners uit de industrie is van groot belang voor de sportvisserijsector en het beheer. Geïntegreerd beheer is hard nodig maar gebeurt in de praktijk te weinig.
2. De sportvisserij groeit hard in ontwikkelingslanden. De capaciteiten van de overheden voor goed beheer zijn daar vaak beperkt. De visstand als hulpbron is eigendom van deze ontwikkelingslanden, terwijl de exploitatie vaak wordt betaald door ontwikkelde landen.
3. In de ontwikkelde landen is de bijdrage van de sportvisserij aan de economie over het algemeen groter dan van de beroepsvisserij. Er zijn echter wel vaak problemen bij het beheer van de sportvisserij vanwege het ontbreken van goede managementdata.
4. Sportvisserij stakeholders zijn niet altijd voldoende betrokken in het visserijbeleid en het visstandbeheer op alle schaalniveaus.
5. In sommige ontwikkelde landen neemt het aandeel sportvisseren licht af vanwege een verschuiving van een antropocentrische naar een meer biocentrische benadering van normen en waarden (de mens staat niet meer op één)
6. Illegale, niet gerapporteerde en ongereguleerde (IUU) sportvisserij is in de meeste landen gangbaar. Dit veroorzaakt conflicten, overbevissing en verminderde effectiviteit van het beheer. De omvang van dit probleem is onvoldoende bekend en begrepen.
7. Overbevissing van bepaalde doelsoorten van de sportvisserij doet zich voor, waarbij sportvisseren overschakelen naar nieuwe doelsoorten. Catch & Release is gangbaar in de sportvisserij en er is een toenemend aantal onderzoeken dat 'best practices' laat zien, waardoor het welzijn van de vis en vissterfte als gevolg van vangst wordt beperkt.
8. Onderzoek naar sportvisserij in ontwikkelingslanden heeft de laatste jaren een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Hieruit blijkt een toegenomen erkenning van de sportvisserij door overheden en ook de aanwezigheid van kennisleemten in het visserijbeheer die opgevuld worden door onderzoek. Met name op lokaal niveau neemt het multidisciplinair beheer en ecosysteem benadering toe.
9. Verantwoord beheer van sport en beroepsvisserij lijkt meer effectief wanneer beide typen visserij onder dezelfde paraplu worden beheerd. Tegelijkertijd is het belangrijk dat onderzoek naar de sportvisserij wordt geïntegreerd in algemene onderzoeksprogramma's.
10. Er zijn grote verschillen tussen landen qua onderzoek en communicatie rond sportvisserij. Dit veroorzaakt kennisleemten op wereldschaal.

3.2 Aanbevelingen van het WRFC

Het WRFC beveelt aan alle betrokkenen bij de sportvisserij de volgende acties aan:

1. Onderzoekers zouden in toenemende mate moeten samenwerken met sportvissers, hun organisaties en andere betrokkenen bij de sector om maatregelen ten behoeve van duurzaamheidsdoelstellingen vast te leggen en te monitoren.
2. Kennisleemtes binnen de sportvisserij die met hoge prioriteit moeten worden aangepakt zijn: biologie van doelsoorten, het monitoren van de bestanden, visserijdruk, ecologische impact, demografische kenmerken van sportvissers, economische waarde etc.
3. Er is behoefte aan het delen van 'best practices' op internationaal niveau op het gebied van training, communicatie en 'capacity building'.
4. Erken de toename van sportvisserij toerisme in ontwikkelingslanden, waarbij ontwikkelde landen mede verantwoordelijk zijn voor ondersteuning en advies ten behoeve van duurzaamheid.
5. Het beheer van de sportvisserij moet sneller worden omgevormd van een eenzijdig beheer naar een ecosysteem benadering en aquatisch rentmeesterschap, waarin monitoring en evaluatie van beheer onderdeel zijn.
6. De sportvisserijsector moet meer onderzoek doen aan de 'human dimensions' van het sportvissen waaronder sociaal en economisch onderzoek.
7. Gebruik de *FAO Technical Guidelines for responsible fisheries* bij het beheer van sportvisserij.
8. Gebruik de *FAO manual on economic impact assessment*.

Sportvisserij Nederland
Postbus 162
3720 AD Bilthoven

